

Hausjärvi-Anttila 400 kV voimajohto
Ympäristövaikutusten arviointiselostus, liite 5.

YVA-ohjelmasta esitetyt lausunnot ja mielipiteet -huomioiminen selostuksessa

Lausunnon tai mielipiteen antajat

Riihimäen kaupunki, Etelä-Hämeen ympäristöterveys
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Finavia Oyj
Hausjärven kunta, ympäristölautakunta
Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Hyvinkään kaupunki ympäristölautakunta
Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeenlinnan kaupunginmuseo – Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo
Porvoon museo – Itä-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus
Puolustusvoimat, 1. Logistiikkarykmentti Esikunta Kouvola
Luonnonvarakeskus
Metsähallitus
Mäntsälän kunta, kuntakehityslautakunta
Pornaisten kunta, ympäristöviranomaisen
Pornaisten kunta, kunnanhallitus
Porvoon kaupunki, ympäristöterveysjaosto
Porvoon kaupunki, kaupunginhallitus
Sipoon kunta, rakennus- ja ympäristövaliokunta
Suomen Metsäkeskus
Säteilyturvakeskus (STUK)
Traficom, liikenne- ja viestintävirasto.
Uudenmaan liitto
Väylävirasto

Mielipiteitä annettiin 63, joista osa on usean henkilön tai yhdistyksen antamia.

Seuraavassa esitettävät lausunto- ja mielipidesisällöt ovat lyhennelmiä, lähinnä toimenpiteitä vaativat kohdat, alkuperäisistä lausunnoista ja mielipiteistä. Niiden huomioiminen arviointityössä on esitetty alla taulukoituna kohta kohdalta.

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Riihimäen kaupunki, Etelä-Hämeen ympäristöterveys</p> <p>Rakentaminen ei saa pilata naapurustojen talousvesikaivoja, eikä pinta- tai pohjavesiä. Ihmisiin kohdistuva haitta rakentamisvaiheessa ei saa ylittää terveyshaitan kynnysarvoja ulko- eikä sisätiloissa. Herkät kohteet kuten sairaalat, koulut, päiväkodit, vanhus-ten hoivalaitokset on otettava erityisesti huomioon työn suunnitelu- sekä toteutusvaiheessa.</p>	<p>Hankkeen vaikutusalueella ei ole vedenottoa ja pylväiden sijoittamista kaivojen kohdalle välitetään. Pylväitä ei sijoiteta vesistöihin, ja pintavesiin mahdollisesti kohdistuvat haitat ovat lähinnä rakentamisaikaisia, veden tilapäistä samentumista.</p>
<p>Etelä-Suomen aluehallintovirasto</p> <p>Ympäristöterveyden-huoltoyksikkö pitää tarpeellisena tuoda esille sijaitseeko kartoitetuilla etäisyyksillä päiväkotia, kouluja, vanhus-ten hoitolaitoksia, sairaaloita tai muita vastaavia helposti häiriintyviä kohteita. Mikäli näitä esiintyy, on tarpeellista arvioida hankkeen vaikutuksia myös niihin.</p> <p>Tietoja olisi hyvä täydentää myös rakentamattomien rakennuspaikkojen tiedoilla vastaavalla etäisyydellä asuinrakennusten, lomaa-suntojen ja häiriintyvien kohteiden osalta.</p>	<p>Selostuksessa on huomioitu rakennusluvat ja suunnittelutarve-ratkaisut</p>
<p>Finavia Oyj</p> <p>Finavian muistuttaa, että kuten YVA-ohjelmassa on esitetty, voima-johtolinjat sijaitsee osalla matkaa alueella, jossa yli+30 m AGL (maanpinnasta) korkeuteen ulottuvat pylväät edellyttävät lentoesteluvan. Samoin myös pylväiden/johtojen asentamiseen käytettävät laitteet, rakenteet tai menetelmät edellyttävät ilmailulain (864/2014) 158 §:n mukaisen lentoesteluvan, mikäli ulottuvat laissa sanotulla alueella yli +30 m AGL.</p>	<p>Lentoestelupia haetaan hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä valitun reitin, pylväspaikkojen sekä teknisen toteutuksen (1x400 kV tai 2x400 kV) ratkettua.</p>
<p>Hausjärven kunta, ympäristölautakunta</p> <p>Ympäristölautakunta toteaa, ettei sillä ole erityistä lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo</p> <p>Arkeologisten kohteiden luettelo tulee päivittää YVA-ohjelmaan. Arkeologisen kohteen merkitsemisessä olisi hyvä käyttää kohteen aluerajausta, joka antaisi paremman käsityksen siitä, kuinka lähelle tulevaa sähkölinjaa muinaisjään- nös todellisuudessa rajautuu.</p> <p>Reittivaihtoehdon ja voimajohtojen pylväiden paikkojen tarkentumassa tulee kuitenkin selvittää, pystytetäänkö voimajohtopylväitä tunnettujen muinaisjään- nosten läheisyyteen. Mikäli maahan ka- joavia töitä tullaan tekemään aivan muinaisjään- noksen välittömässä läheisyydessä, on muinaisjään- nosten rajauksia mahdollisesti tarkastettava tarkkuusinventoinnilla.</p>	<p>Arkeologiset kohteet on mitattu aluerajauksen lähimmän pisteen mukaan. Kartalla kohteet näytetään pisteinä, koska mittakaava on niin suuri. Kohteet on täyden- netty selostukseen 2023 ja 2024 maastokäyntien tulosten perusteella.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Hyvinkään kaupunki, ympäristölautakunta</p> <p>Hyvinkään Sykärinjärvi on linnustollisesti arvokas. Reittivaihtoehtoja arvioitaessa on arvioitava lintujen törmäysriskiä voimajohtoihin myös eri pylvästyyppejä käytettäessä. Laitilanummen korkeammilla maastokohdilta on arvioitava johtoreittien maisemallisia vaikutuksia Sykärinjärven loma-asutuksen suuntaan.</p> <p>Laitilanummen kohdalla on syytä tarkastella myös rakentamisen pohjavesivaikutuksia sekä vaikutuksia alueen geologisiin arvoihin.</p>	<p>Vaikutuksia Sykärin loma-asutukseen on arvioitu YVA-selostuksen luvussa 9.6.3. Maisemalliset vaikutukset Sykärinjärven osalta on arvioitu luvussa 10.4.</p> <p>Vaikutuksia arvokkaaseen Ridasjärvi Huoltola reunamoreeniparveen on arvioitu luvussa 12.4. ja pohjavesialueisiin luvussa 13.6.</p>
<p>Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuolto</p> <p>Arviointiohjelmaa tulisi täydentää ottamalla huomioon voimajohtoreitin lähialueella sijaitsevien asuin- ja lomarakennusten lisäksi koulut, päiväkodit, hoitolaitokset ja muut herkästi häiriintyvät kohteet.</p>	<p>Herkästi häiriintyvät kohteet, nk. herkät kohteet on huomioitu luvussa 9.</p>
<p>Hämeen ELY-keskus</p> <p>Osassa reittivaihtoehtoja ei ole vielä varmuutta voimajohdon teknisistä ratkaisuksista ja tilatarpeista, jolloin vaikutusten arviointi on syytä toteuttaa maksimiperiaatteen mukaisesti laajimmalla mahdollisella ratkaisulla.</p> <p>Voimajohdon reittivaihtoehdot sijoittuvat useilta osin luonnonsuojelualueiden ja muiden luonnon arvokohteiden välisille metsäalueille. Vaikutusten arvioinnissa tuleekin myös ottaa huomioon voimajohdon vaikutukset eri reittivaihtoehtoissa ekologisiin yhteyksiin luonnonympäristöltään arvokkaiden kohteiden välillä.</p> <p>Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida liito-oravan elinympäristöjen mahdollinen tilapäinen tyhjentyminen erityisesti alueilta, joilta on aiempia havaintoja lajista, ja jotka soveltuvat edelleen liito-oravan elinympäristöksi.</p> <p>Kanta-Hämeen alueella esitettyjen kohteiden lisäksi maa- ja kallioperän arvokohteena tulee myös esittää ja arvioida Pässinlukot-Nummenlukkojen alue (HSO040038) sekä Hikiän ja Kirkonkylän osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristö- ja geologisia arvoja (MYg). Arviointityössä tulee esittää ja arvioida kyseisten kohteiden arvot ja reittivaihtoehtojen vaikutukset niihin. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon pylväspaikkasijoittelun vaikutukset ja lieventämiskeinot suunnitteluvaiheen mahdollistamalla tarkkuudella.</p> <p>Hausjärven kunnan alueella hankevaihtoehto VE4, välillä B-E sijoittuu alueelle, jonka suunnittelu vaatii huomattavaa yhteensovittamista luonnonympäristön ja maisemallisten arvojen suhteen. Reittivaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida läheisten</p>	<p>Vaikutukset on arvioitu kunkin vaikutustyyppin osalta maksimiperiaatteen mukaisesti.</p> <p>Vaikutuksia ekologisiin verkostoihin ja metsäalueiden yhtenäisyyteen on arvioitu maakuntatasolla luvussa 14.7.</p> <p>Kohteet on huomioitu arvioinnissa selostuksen luvussa 16.5.</p> <p>Vaikutukset geologisesti arvokkaisiin kohteisiin on arvioitu luvussa 12.4.</p> <p>Vaikutukset Palokallio-Kurikonkallion maisemaan on arvioitu luvussa 10.4.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>suojelualueiden kytkeytyneisyys, sekä ekologiset yhteydet, joihin voimajohdon rakentaminen voi vaikuttaa. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon suojelualueiden välissä sijaitseva nykyinen 110 kV voimajohtoyhteys, joka on jo heikentänyt alueiden välistä kytkeytyneisyyttä ja Palokallio-Kurikankallion arvoja.</p> <p>Voimajohto sijoittuu Kanta-Hämeen maakunnan alueella paikoin tiiviin asutuksen läheisyyteen, sekä osin alueille, joilla on erityisiä maisema- tai kulttuuriympäristöarvoja. Erityisesti näissä kohteissa korostuu tarve huolellisesti laadittavalle vaikutusten arvioinnille ja havainnollistamiselle asutuksen ja kulttuurimaisema-arvojen näkökulmasta käyttäen sekä maisema-analyysikartoja että havainnekuvia.</p> <p>Hämeen ELY-keskus pitää IMPERIA-hankkeen arviointityökaluja hyvänä lähtökohdana vaikutusten merkittävyyden arvioimiseen. Arviointityön kulku, sekä vaikutuskohteen herkkyyden ja vaikutuksen suuruuden määrittely tulee esittää ja perustella arviointiselostuksessa mahdollisimman läpinäkyvästi ja niin että lukijan on sitä mahdollista seurata. Mikäli jonkin vaikutustyyppin osalta on tarpeen esittää lieventämistoimia, on merkittävyys tarpeen arvioida ilman toimia ja niiden kanssa. Esitettävien lieventämistoimien on tarpeen olla mahdollisimman konkreettisia.</p>	<p>Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin ja suojelualueverkostoon on arvioitu luvussa 17.</p> <p>Vaikutukset maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja kulttuuriympäristöarvoille Jak-solla 1 Puujaa-Kalliomäki on arvioitu luvussa 10.4.3 sekä havainnollistettu havainnekuvilla.</p> <p>Menetelmä ja siihen liittyvät kriteerit on kuvattu selostuksessa luvussa 5 sekä liitteessä. Lievennystoimenpiteet on esitetty osaluokohtaisesti sekä kootusti luvussa 23.</p>
<p>Hämeen liitto</p> <p>Hämeen liitolla ole asiasta erityistä lausuttavaa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Hämeenlinnan kaupunginmuseo - Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo</p> <p>Muinaisjäännösrekisterissä statukseltaan aiemmin muuna kulttuuriperintökohteena ollut Vantaa Hokanmäki (muinajäännösrekisteritunnus 1000011278) on siirretty inventoinnin havaintojen mukaisesti luokkaan muu kohde. Yksi kohteen kiveyksistä sijaitsee suunnitellulla johtolinjalla ja Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää sen säästämistä ja huomioimista voimajohtohankkeessa suojeltavana kulttuuriperintönä.</p> <p>Hankkeen vaikutuksia tulee tarkastella kattavilla ja selkeillä havainnekuvilla mm. metsän silhuetin muutoksista sekä sähkönsiirron vaikutuksista arvoalueisiin, viljelyalueisiin sekä asutukseen nähden.</p>	<p>Vantaa Hokanmäki on huomioitu selostuksessa luvussa 11.</p> <p>Havainnekuvia on laadittu kattavasti eri näkökulmista ja sijainnesita (paikat kuva 54).</p>
<p>Porvoon museo – Itä-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo</p> <p>Arviointiohjelman muinajäännöslistasta puuttuvat linjan eteläpään Anttilan muuntoaseman läheisyyteen sijoittuvat Borgby Götstenen/Göthasteen (753500015) ja Anttila Muuntoasema (1000014556).</p> <p>Tarkempi suunnittelutyö on muinajäännösten säilymisen näkökulmasta keskeinen vaihe. Myös tarkempi tieto Anttilan</p>	<p>Selostus on täydennetty vuoden 2023 ja 2024 inventoinneilla, jolloin myös kyseiset kohteet on huomioitu arvioinnissa luvussa 11.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>muuntoaseman alueella tarvittavasta rakentamisesta on oleellista arvioitaessa hankkeen vaikutuksia läheisille muinaisjäännöskohteille.</p>	<p>Anttilan suunnittelualueella on huomioitu voimajohtohankkeen tarvitsemien johtojärjestelyjen vaikutukset.</p>
<p>Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus</p> <p>Ympäristökeskus pitää tarpeellisena selvittää mahdolliset lähimmät päiväkodit, koulut, vanhusten hoitolaitokset, sairaalat tai muut vastaavat helposti häiriintyvät kohteet ja hankkeen vaikutukset myös näihin.</p> <p>Lausunnossa on esitetty viitteellinen lista läheisyyteen sijoittuvista arvokkaista luontokohteista sekä todettu, että Mäntsälän yleiskaavatyön yhteydessä tehdyt luontoselvitysten tulokset tulee huomioida selostuksessa.</p>	<p>Herkät kohteet on huomioitu ihmiset ja terveys vaikutusten arviointiluvussa 9.</p> <p>Arvioinnissa on lähtöaineistona käytetty Mäntsälän kunnan alueelta tehtyjä luontoselvityksiä ml. vuoden 2023 yleiskaavatyöhön liittyvät luontoselvitykset.</p>
<p>Puolustusvoimat, 1. Logistiikkarykmentti Esikunta Kouvola</p> <p>Puolustusvoimilla ei ole lausuttavaa voimajohtohankkeen YVA-ohjelmasta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Luonnonvarakeskus</p> <p>Luke näkee puutteena, että linnuston osalta on tehty yksi pesintäajan laskenta ja hankkeessa ei suunnitella metsäkanalintujen osalta luontokartoituksia.</p> <p>Luontoselvityksissä ei tulisi myöskään jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan.</p> <p>Lievennystoimina rakennusvaiheen työt on syytä ajoittaa soidin- ja pesimäajan ulkopuolelle. Lisäksi olisi syytä lisätä huomiomerkinnot niille kohteille, joiden läheisyydessä on linnustollisesti tärkeitä alueita.</p>	<p>Kyseessä on linjamainen hanke, jonka vaikutukset linnustoon ovat pääosin paikallisia. Metsäkanalintuja (metso) on selvitetty kyseisiin sekä kohdennetuina maastokartoituksin.</p> <p>Mainitut lievennystoimet on huomioitu ja esitetty lieventämistoimenpiteissä luvussa 15.</p>
<p>Metsähallitus</p> <p>Metsähallitus katsoo, että suunniteltu voimajohtohanke tulee suunnitella siten, ettei sen toteuttaminen heikennä hankealueen läheisyyteen sijoittuvan luonnonsuojelualueen suojeluperusteita. Metsähallitus huomauttaa, että Kummelbergenin luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräys ei mahdollista uusien voimajohtojen toteuttamisesta luonnonsuojelualueelle. Suunniteltua voimajohtolinjasta tai sen vaatimaa lunastusaluetta ei siksi tule ulottaa Kummelbergenin luonnonsuojelualueelle.</p>	<p>Kummelbergenin suojelualueelle sijoittuvaa reittiä ei tarkastella Metsähallituksen lausunnon perusteella.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Metsähallitus pitää tehtyjä Natura-tarvearviointeja riittävinä ja yhtyy niiden johtopäätöksiin. Järvi-Ridasjärven ja Kotojärvi-Isosuon Natura-alueiden (SAC/SPA) osalta Metsähallitus pitää voimajohdon ukkosjohtimen merkitsemistä havaintopalloon varovaisuusperiaatteen vuoksi perusteltuina, vaikka hankkeen vaikutuksia lintudirektiivin lajeihin ei arvioida edes kohtalaisiksi.</p> <p>Metsähallitus esittää, että liito-oravan esiintyminen Kummelbergenin Natura-alueella ja sen itäpuolelle ulottuvalla Kummelbergenin luonnonsuojelualueella tarkastetaan osana YVA-menettelyä.</p> <p>Kivilamminsuon-Pitkästenjärvien Natura-tarvearviossa todetaan, että Natura-alueen eteläpuolen reunametsät sekä suoalue on hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. Metsähallitus huomauttaa, että myös Kivilamminsuon-Pitkästenjärvien Natura-alueella olevat valtion maa-alueet suojeltiin vuonna 2021. Alueen kuuluvat Kivilamminsuon-Pitkästenjärvien luonnonsuojelualueeseen, joka on perustettu VnA:lla 332/2021. Metsähallitus katsoo, ettei luonnonsuojelualan perustaminen vaikuta arvioinnin johtopäätöksiin.</p> <p>Arvioinnissa tulee huomioida mahdollisuuksien mukaan myös muut alueella vireillä olevat rakennus- ja kaavahankkeet, jotka voivat voimajohtohankkeen ohella lisätä rakentamista ekologisten yhteyksien alueella.</p>	<p>Huomiomerkitäkohteet on esitetty luvussa 15.8.</p> <p>Kummelbergenin ympäristö karitettiin keväällä 2024. Tulokset on esitetty luvussa 16.</p> <p>Muut hankkeet on käsitelty luvussa 19. Pääosa muista hankkeista on suunnittelun osalta alkuvaiheessa eikä hankkeiden ympäristövaikutuksia ole vielä arvioitu.</p>
<p>Mäntsälän kunta, kuntakehityslautakunta</p> <p>VE1-voimalinjan osuus F-H sivuaa alle 300 metrin säteellä Hyökännummen asemakaavoitettua aluetta. Voimalinja tulisi vaikeutamaan Hyökännummen taajaman leviämistä koilliseen ja itään päin. Lisäksi voimalinjan linjaus osuu Mäntsälän Kulttuuriympäristöselvityksessä (Ahola 2022) mainitulle maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön eli Ohkolan kylän lähestymismaiseman alueelle rikkoen sen maisemalliset arvot.</p> <p>YVA-selostuksessa tulee esittää voimajohdon reitti ja vaikutukset päällekkäin Kapulin eritasoliittymän aluevarauksen kanssa. Kapulin asemakaavoitettu teollisuusalue ja sille suunniteltu eritasoliittymä valtatielle 25 on merkittävä valtakunnallisella tasolla.</p> <p>Ohjelmassa ei ole otettu huomioon Helsinki-Lahti-Kouvola oikoradan mahdollista laajennusta Mäntsälässä kahdella raideparilla länteen päin nykyisistä raiteista.</p> <p>VE5 on suunniteltu kulkemaan Lukkokesken läpi. Vaikutukset Lukkokesken luonto- ja maisema-arvoille jäävät epäselviksi. Käytännössä uusi voimajohtoyhteys muuttaisi alueen rakennetta merkittävästi.</p> <p>VE2:n ja VE4:n osuus E-G sivuaa Hirvihaarassa Mäntsälän ampumaurheilukeskusta, jota ei ole käsitelty YVA-ohjelmassa</p>	<p>Huomioitu vaikutusten arvioinnissa</p> <p>Valtatie 25 on huomioitu arvioinnissa. Kyse on lähtökohtaisesti yhteensovittamisesta.</p> <p>Suunnitelma on huomioitu selostuksessa reittisuunnittelussa.</p> <p>Vaikutukset Lukkokesken maisemaan arvioitu luvussa 10.4.3.</p> <p>Hirvihaaran ampumarata on huomioitu arvioinnin luvuissa 8.5.2 ja</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>riittävästi. Vaihtoehdot 2–4 rikkovat myös valtatie 25:n molemmiin puolin laajaa, yhtenäistä ja ekologisen verkoston kannalta maakunnallisesti merkittävää metsätalousvaltaista aluetta.</p> <p>Mäntsälän kunnan näkemys on, että peltoalueille olisi toimivinta toteuttaa YVA-ohjelmassa esitetyjä peltopylvästyyppejä, jotka minimoivat maanviljelylle aiheutuvia haittoja.</p> <p>Mäntsälä Aero lentokenttähankkeen tilanne tulee päivittää YVA-selostukseen.</p> <p>Mäntsälässä on käynyt ilmi YVA-ohjelman esittelytilaisuudessa, että vastikään rakennusluvan saaneiden maanomistajien rakennukset eivät ole merkittyinä liitekartoille. Reittien lopullisessa arvioinnissa tulee huomioida mahdollisuus siirtää voimajohtoja muutamillakin kymmenillä metreillä sivuun olemassa olevista rakennuksista, jotta rakennusten etäisyys voimalinjasta ylittää 100 metriä.</p> <p>Reittivalintojen ja niiden vaihtoehtoisten osuuskien aluevaraukset ovat huomattavat Mäntsälän kunnassa. Tämä vaikeuttaa valmis-teilla olevan Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050:n suunnittelua jo luonnosvaiheessa. Tästä syystä lopullisen reitin valinta tulisi olla nopeasti tiedossa. Mäntsälän kunnan kannalta Fingridin ja kunnan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta olisi pitänyt toteuttaa hankkeen alkuvaiheessa. Kahdenvälistä vuorovaikutusta tulee lisätä jatkossa.</p> <p>Nyt suunniteltava 400 kilovoltin voimajohtoyhteys tulisi vähintään mitoittaa mahdollistamaan tulevaisuudessa myös toisen 400 kilovoltin voimajohdon toteuttaminen samoihin pylväisiin.</p>	<p>9.6.3. Ekologista verkostoa on käsitelty luvussa 14.</p> <p>Peltoalueilla voidaan toteuttaa ns. peltopylväs.</p> <p>Tilanne on päivitetty.</p> <p>Rakennuslupatilanne on pyydetty toimittamaan kunnasta ja rakennusluvut on huomioitu siltä osin kun ne on saatu. Voimajohdon tarkemmassa suunnittelussa keskilinjaa voidaan vähäisessä määrin täsmentää.</p> <p>Fingridin tavoitteena on valita jatkosuunnitteluun etenevä johtoreitti mahdollisimman pian sen jälkeen, kun perusteltu päätelmä on käytettävissä.</p> <p>YVA-selostuksessa on tarkasteltu esitettyä mahdollisuutta sijoittaa kaksi 400 kV voimajohtoa yhteispylväsrakenteeseen.</p>
<p>Pornaisten kunta, ympäristöviranomainen</p> <p>Pornaisten ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Pornaisten kunta, kunnanhallitus</p> <p>Pornaisten kunnan alueella oleva Kummelbergenin Natura 2000-alueen osalta reittilinjauksen tulisi pysyä nykyisen 110 kV sähkölinjan mukaisena. Tulevan linjan kulkeminen jo olemassa olevan linjan vieressä on huomattavasti parempi luonnon kannalta huolimatta siitä, että se kulkee Natura 2000 -alueen reunalla. Pornaisten kunta ei siten puolla uutta reittilinjausta.</p>	<p>Nykyisen rinnalle sijoitettavaa reittiä Kummelbergenin kohdalla ei ole tarkasteltu. Reittitarkistukset-kappaleessa kuvatun perusteella.</p>
<p>Porvoon kaupunki, ympäristöterveysjaosto</p> <p>Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiaan huomauttamista.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Sipoon kunta, rakennus- ja ympäristövaliokunta</p> <p>YVA-menettelyssä tulee tarkastella lisääntyvää reunavaikutusta ja arvioida esimerkiksi vieraslajiriskiä johtolinjaa varten raivattavilla alueilla. Kasvillisuuden ja puuston raivaaminen johtojen alta ja alueen reunoilta lisää luontoa pirstovaa vaikutusta jo ennestään pienipiirteisellä laikkumaisella alueella.</p> <p>Lisäksi kiinnitetään huomiota siihen, että peltomaisilla alueilla muuttolintujen ja metsäisillä linnustolle tärkeillä alueilla muiden lintujen riski törmätä voimajohtoihin tulee minimoida lintuesteillä.</p> <p>Sipoon ympäristönsuojeluviranomainen suosittelee selvittämään luonnonsuojelulain mukaisen vapaaehtoisen ekologisen kompensaation mahdollisuutta, mikäli työn edetessä selvityksissä havaitaan sellaisia luontovaikutuksia, joita ei voida välttää tai vähentää.</p> <p>Koska voimajohtolinja kulkee sellaisten alueiden halki, joilla sulfaattipitoisen savimaan esiintymistodennäköisyys vaihtelee, maaperä tulee selvittää tarkemmin ja asia tulee huomioida pylväsvaihtoetoja valitessa ja toteutuksen suunnittelussa. YVA-menettelyssä tulee kiinnittää huomiota myös kiertotalouden mahdollisuuksiin, esimerkiksi vanhojen voimajohtorakenteiden purkamisesta syntyvien materiaalien osalta.</p>	<p>Vaikutukset kasvillisuuteen on kuvattu luvussa 14 ja linnustoon luvussa 15. Selostuksessa on esitetty kohteet, joihin asennetaan lintujen törmäystä ehkäisevät huomiomerkinnot.</p> <p>Hankkeen kielteisiä vaikutuksia lievennetään selostuksessa esitetyin keinoin. Ympäristökohteet huomioidaan kohdekohtaisin ohjeistuksin.</p> <p>Happamat sulfaattimaat ja rakentamisen aikainen ennaltaehkäisy ja lieventämistoimenpiteet on käsitelty luvuissa 12.4 ja 12.5.</p>
<p>Suomen Metsäkeskus</p> <p>Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella voimalinjavaihtoehtojen vaikutuksia kestävänsä metsätalouden harjoittamiseen.</p> <p>Ilmastovaikutusten kohdalla on tärkeää arvioida hankkeen vaikutuksen metsien hiilivaraston ja -nielun muutokseen määrittämällä hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaal (hiilinielu) määrä.</p> <p>Metsätalousvaikutusten ja ilmastovaikutusten arvioinnin lisäksi olisi hyvä arvioida, miten hankkeen ympäristövaikutuksia metsäelinympäristöihin voitaisiin lieventää.</p>	<p>Vaikutuksia alueelliseen metsätalouteen ja metsäkiinteistöihin on arvioitu selostuksen luvussa 8.5.4.</p> <p>Hankkeen vaikutukset hiilivarastoihin ja -nieluihin on arvioitu luvuissa 6.6.2. sekä 6.7. Arviointimenetelmä on esitetty luvussa 6.5.</p> <p>Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen ilmaston näkökannalta on käsitelty luvussa 6.8.</p>
<p>Säteilyturvakeskus (STUK)</p> <p>Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvän epävarmuuden vuoksi STUK suosittelee uusien 400 kV ja 110 kV voimajohtojen rakentamista siten, että niiden aiheuttama magneettivuon tiheys ei pitkäaikaisesti ylittäisi 0,4 µT voimajohtojen lähellä sijaitsevilla asuinrakennuksissa, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. Velvoittavaa estettä ei</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Sähkö- ja magneettikenttiä on käsitelty luvussa 9.2.1.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>säteilyturvallisuussyistä ole voimajohtojen rakentamiseen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitetyn suunnitelman mukaisesti.</p>	
<p>Traficom, liikenne- ja viestintävirasto</p> <p>Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Sipoo - Hausjärvi arviointiohjelmassa esitetyt linjaukset VE2 ja VE4 on linjattu Mäntsälä Aero -lentopaikkahankkeen vaikutusalueelle. Lentopaikan ympäristöluvasta on valitettu ja valitusten käsittely on kesken Vaasan hallinto-oikeudessa. Näin ollen voimajohtoreitin ratkaisulla ei pidä vaikuttaa lentopaikan toteuttamiskelpoisuuteen negatiivisesti.</p>	<p>Aero-hankkeen tilanne on selitetty YVA-selostuksessa. Sitä ei oteta huomioon, koska hanke ei saanut valituslupaa.</p>
<p>Uudenmaan liitto</p> <p>Arviointiohjelmassa on asianmukaisesti kuvattu voimassa oleva maakuntakaavatilanne, hankealueelle sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot ja merkintöjen määräykset. Ohjelmassa on hyvin kuvattu hankkeen seudullinen merkitys ja tavoitteet.</p> <p>Uudenmaan liitto katsoo, että ohjelmassa esitettyä arvioinnin laajuutta voidaan pitää lähtökohtaisesti riittävänä arviointiselostuksen laatimiselle.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Väylävirasto</p> <p>Väylävirasto allekirjoittaa ja hyväksyy sähköradan ylitykset voimajohtojen osalta.</p> <p>Työskenneltäessä ja liikuttaessa rata-alueella ja myös radan suoja-alueella on tarkistettava aina ratatyöluvan tarve.</p> <p>Työn tarvitsemista rautatieliikenteen liikennekatkoista on sovittava erikseen Fintraffic Raide Oy:n liikennesuunnittelun kanssa.</p> <p>Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohtojen pylvää estä tai häiritse maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään.</p> <p>Voimajohtorakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi häiritä näkymiä.</p> <p>Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkein, on oltava ELY-keskuksen lupa.</p>	<p>Nämä ovat asioita, jotka otetaan tarvittavasti huomioon voimajohtohankkeen teknisessä jatko-suunnittelussa.</p>
<p>Porvoon kaupunginhallitus</p> <p>Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee huomioida mahdollinen kaava-alueen laajeneminen Anttilan sähköaseman läheisyyteen.</p>	<p>Kaavoitus on käsitelty luvussa 7.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Hankkeen vaikutukset itärataan tulee ottaa huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa. Arvioitaessa voimajohdon vaikutusta ekologisiin yhteyksiin Porvoon ja Sipoon alueella, tulee ottaa huomioon myös Itäradan mahdollisen toteutumisen tuoma yhteisvaikutus.</p> <p>Muiden liittyvien hankkeiden osalta tulee ympäristövaikutusten arvioinnissa ottaa huomioon, että Anttilan sähköasemalta Kilpilahteen tarvittaneen jo lähitulevaisuudessa kaksi uutta 400 kV voimajohtoa. Myös muiden mahdollisten johtohankkeiden liittyminen Anttilan sähköasemaan tulee ottaa huomioon.</p> <p>Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi kuitenkin tarkastella Anttila – Suonkulma välille vaihtoehtoa, jossa olemassa oleva johtokäytävä ei laajene, esimerkiksi maakaapelia tai uuden/uusien voimajohtojen sijoittamista olemassa oleviin pylväisiin niiden ratkaisuja muuttamalla.</p>	<p>Muut tiedossa olevat hankkeet on käsitelty luvussa 19.</p> <p>Maakaapeloinnin soveltumattomuus osana kantaverkkoa on käsitelty selostuksen luvussa 4.</p>
<p>1 Yksityishenkilö:</p> <p>Vastalause voimajohtoverkolle välillä B-E, joka kulkee Hausjärvellä Urponkulman alueen läpi. Liitekartassa ei ole merkittynä huhtikuussa 2023 valmistunutta taloamme kiinteistöllä. Suunniteltu voimalinja tulisi kulkemaan talomme lounaaseen suuntautuvien julkisivun ikkunoiden editse ja vaikuttaisi täten merkittävästi näköalaan ja sitä kautta kiinteistön arvoon ja asumismukavuuteen. Lisäksi hankkeella on mahdollisesti terveysvaikutuksia YVA-selvityksessä esitetyn mukaisesti.</p> <p>Eri reittivaihtoehtojen lähistöllä olevien asuintalojen ns. tulevaisuusnäkyä tarkistettava. Jos asutus on vanhaa ja huonokuntoista, mahdollisesti hylättyä, on se eri asia kuin uudisrakennukset tai aktiivisessa käytössä olevat rakennukset.</p>	<p>Vaikutukset Urpolankulman asuutukselle on huomioitu ihmisen ja terveys vaikutusten arviointiluvussa 9.</p> <p>Rakennustilanne on päivitetty selostukseen perustuen maanmittauslaitoksen paikkatietoaineistoon.</p>
<p>2 Yksityishenkilö:</p> <p>Suunniteltu reittivaihtoehto VE1 kulkisi Ohkolassa maisemallisesti arvokkaan alueen halki. Mäntsälä 2050 yleiskaava luonnoksessa on Ohkolantien (1456) – Eerola-Kortistotien ja Mäkeläisenkujan välinen peltoaukea merkitty kokonaisuudessaan maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi (Ma) rk3 ja paikallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (Mäntsälän maisemaselvitys 2019 Sitowise). Sekä mainittu myös lähestymismaisemana kulttuuriympäristöselvityksessä (Mäntsälän yleiskaava 2050 selvitystyö Ahola 2020). Suunniteltu reitti VE1 kulkisi tämän maisemallisesti arvokkaan alueen halki kiinteistön 505–410–49–4 kohdalla. Kyseistä sähkölinjaa ei voi sijoittaa tälle peltoaukealle rikkomatta olemassa olevia maisema-arvoja.</p> <p>Mahdollinen uusi linja on sijoitettava olemassa oleviin johtokäytäviin.</p>	<p>YVA-selostuksessa luku 7 ja yhteysviranomaisen lausunnossa on avattu voimajohtojen ja kaavoituksen suhdetta. Vaikutukset Ohkolan kulttuurimaisemaan ja siihen liittyvään lähestymismaisemaan arvioitu luvussa 10.4.3.</p> <p>Nykyisiä voimajohtoalueita on hyödynnetty vaihtoehtoissa mahdollisuuksien mukaan.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>YVA-ohjelmassa olisi tarkasteltava nollavaihtoehto (VE0).</p> <p>Maakuntakaavassa ei ole merkintää voimalinjasta. Tämänkokoisen merkittävä hanke kuuluisi olla maakuntakaavassa.</p>	<p>Ns. 0-vaihtoehto ei ole mahdollinen. Yhteysviranomaisen on todennut launnossaan, että 0-vaihtoehdon tarkastelematta jättäminen on perusteltua.</p> <p>Voimajohto ei edellytä maakuntakaavamerkintää lähtökohtaisesti toteutuakseen.</p>
<p>3 Arolan-Jokelanseudun kyläyhdistys ry</p> <p>Linjausvaihtoehdoissa pitää huomioida se, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän vahinkoa tai muutosta nykyiselle ympäristölle, maisemalle sekä kylän asukkaille.</p> <p>Vaadimme, että uudet linjat kiertävät olemassa olevan asutuksen riittävän kaukaa, eikä niitä rakenneta lähemmäksi asutusta kuin nykyiset linjat jo ovat. Uudet linjasuunnitelmavaihtoehdot on vietävä pois asutuksen päältä.</p> <p>Linjasuunnittelussa on käytettävä ajantasaisia karttoja. Vaadimme myös, että uudet linjat ja rakennettavat pylväävät perustetaan sellaisiksi, että niiden kapasiteettia voidaan tulevaisuudessa tarvittaessa lisätä olemassa oleviin rakenteisiin. Näin vältyttäisiin siltä, että rinnalle rakennettaisiin myöhemmin uusia pylviäitä ja voimajohtouomat levenisivät. Esitämme myös vaihtoehtoa, jossa nykyiset pylväävät korvattaisiin uusilla pylvääillä, joihin on mahdollista lisätä kapasiteettia.</p>	<p>Asutusta on pyritty kiertämään mahdollisuuksien mukaan kaikissa vaihtoehdoissa. Vaikutukset asumiseen on kuvattu luvussa 8 ja 9.</p> <p>Suunnittelussa ja YVA-menettelyssä on käytetty maanimittauslaitoksen kartta-aineistoja.</p> <p>Tässä YVA-menettelyssä on varauduttu tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeisiin teknisellä ratkaisulla, jossa toteutetaan kaksi 400 kV voimajohtoa vapaasti seisovana yhteispylväänä.</p>
<p>4 Yksityishenkilö:</p> <p>Vuosikymmenien aikana tiloihin on kohdistunut runsaasti yhteiskunnan infrastruktuurin rakentamista.</p> <p>Tilan omistajat tekivät vuonna 1998 Metsäkeskuksen kanssa kestävän metsätalouden rahoituslain 19 §:n mukaisen ympäristötukisopimuksen, jolla sitouduttiin säilyttämään sen hetkinen puumäärä 30 vuoden ajan. Yksi Fingrid Oyj:n suunnittelema voimajohtolinjaus (H-I) kulkee tämän alueen yli. Jos linjaus toteutetaan tämän linjauksen mukaan, korvausasia kääntyy pääläelleen. Fingrid korvaa vanhasta, taloudellisessa mielessä huonokuntoisesta, metsästä minimikorvauksen ja maanomistaja joutuu korvaamaan Metsäkeskukselle täysimääräisesti tuhotun suojellun metsän korvoineen.</p> <p>Vaadin, että Fingrid Oyj:n uutta 400 kV:n voimajohtoa ei rakenneta omistamieni tilojen maille.</p>	<p>YVA-selostuksessa on tarkasteltu useita vaihtoehtoja. Reittiä valinta tehdään arviointitulosten sekä perustellun päätelmän perusteella.</p> <p>Fingrid korvaa maanomistajalle mahdolliset ympäristötuen purkamisesta aiheutuvat taloudelliset menetykset.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>5 Yksityishenkilö:</p> <p>Vastustan ehdottoman jyrkästi voimalinjan vetoa peltomaani poikki paikassa Mäntsälä/(Ohkola)/Hyökännummi Mäntsälän kunnassa. Tässä pellollani menee jo yksi linja ja uusi risteäisi sen vieressä. En hyväksy asiaa, koska:</p> <p>En halua altistua enempää kehoani kuormittavalle sähkön fyysisille haittavaikutuksille.</p> <p>Olen kaavaillut kyseiselle alueelle luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, sekä luontoelämysten tarjontaa, juuri kyseisellä alueella.</p> <p>Lisäksi voimalinja häiritsee maisemaa ja alentaa huomattavasti maatilaa arvoa.</p> <p>Vastustan myös uusia linjoja, kun vanhatkin jo ovat vieressä olemassa. Mielestäni vanhoja linjoja tulee käyttää ja pitää ne kunnossa ilman turhia, kalliita ja häiritseviä uusia ratkaisuja.</p>	<p>Vaikutukset huomioitu Ihmiset ja terveys vaikutusten arviointiluvussa 9.</p> <p>Vaikutukset maisemaan huomioitu luvussa 10.4.3 Voimajohdon vaikutukset maisemassa.</p> <p>Nykyisiä voimajohtoja ei voida vahvistaa riittävästi sähkönjakelun turvaamiseksi.</p>
<p>6 Yksityishenkilö:</p> <p>Haluaa lohkoa tilasta tontin, jolle rakentaa talo. Ainoa sovelias rakennuspaikka jää voimajohtolinjan alle. Vastustaa Ohkolaan sijoitettavaa reittiä, koska kiinteistön käyttö estyy ja arvo alenee tuntuvasti. Mielipiteessä nostettu esiin mm. vaikutukset maisemaan, terveyteen, luontoon ja elinkeinojen harjoittamiseen. Ehdotetaan voimajohtoreitin sijoittamista muuta reittiä myöten.</p>	<p>Vaikutukset ihmisiin ja terveyteen on esitetty luvussa 9.</p> <p>Vaikutukset maisemaan on esitetty luvussa 10.4.3.</p> <p>Lunastus ja korvausmenettely on kuvattu luvussa 3.</p> <p>YVA-selostuksessa on arvioitu useita reittivaihtoehtoja ja vertailtu niiden vaikutuksia. Reittivalinta tehdään jatkosuunnittelun yhteydessä.</p>
<p>7 Yksityishenkilö:</p> <p>VE1 sijoittuisi maakuntakaavan yhtenäisille metsäalueille sekä kulttuurillisesti ja maisemallisesti arvokkaille alueille. Heikentäisi mahdollisuuksia kehittää tietä.</p> <p>Vanhentunut karttapohja. Uusia rakennuspaikkoja puuttuu kartalta. Vähentäisi kiinteistöjen arvoja.</p> <p>Ohkolan kylän maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot huomioimatta.</p> <p>Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti rakennettava olemassa olevien voimajohtolinjausten yhteyteen, jos mahdollista.</p> <p>Maakaapelilla toteutusta tulisi arvioida.</p> <p>Rakentamisen aikaisen tien kulumisen korvaaminen selvitettävä.</p>	<p>Vaikutukset maisemaan huomioitu luvussa 10.4.3 Voimajohdon vaikutukset maisemassa, havainnekuviissa ja analyyseissä (karttaliitteet).</p> <p>Rakennuslupatiedot on päivitetty kuntien toimittamien tietojen perusteella.</p> <p>Nykyisiä voimajohtoalueita on hyödynnetty vaihtoehtoisissa mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Maakaapeloinnin soveltumattomuus osana kantaverkkoa on käsitelty selostuksen luvussa 4.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
	Teiden käytöstä ja korvauksista sovitaan katkosuunnittelun yhteydessä.
<p>8 Yksityishenkilö:</p> <p>Vaikuttaa haitallisesti moniin asuin- ja elinympäristöön liittyviin tekijöihin sekä vaikuttaa kielteisesti suojelualueisiin</p> <p>Tulee käyttää jo olemassa olevia luonnon käytäviä kuten Gasgrid kaasuputki linjaa ja pienempiä sähkölinjarakenteita.</p>	<p>Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin on kuvattu luvussa 17. Asumiseen kohdistuvat vaikutukset on kuvattu luvussa 8 ja 9.</p> <p>Kaasuputken rinnalle ei ole mahdollista sijoittaa voimajohtoa kuin lyhyitä osuuksia korroosion takia.</p>
<p>9 Yksityishenkilö:</p> <p>Kyseessä olevalla linjausvaihtoehdolla olisi erittäin suuri taloudellinen menetys molemmille kiinteistöille, koska linjauksen alle jäisivät niille suunnitellut rakennuspaikat.</p>	<p>Lunastus ja korvausmenettely on kuvattu luvussa 3.2.</p>
<p>10 + 11 Yksityishenkilöt 2 kpl:</p> <p>Liitekartalla numero 8 menevä linja tulisi ehdottomasti olla E-G-linja, joka menisi käytännössä koko matkan metsien ja jo valmiiksi auki hakatun lentokenttäaukean kautta aiheuttaen mahdollisimman vähän haittaa lähiasutukselle.</p> <p>Kantaverkko tulisi aina sijoittaa paikkaan, missä se aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa luonnolle ja olemassa olevalle asutukselle eivätkä sen rakenteet erotu muusta maisemasta.</p> <p>Linja F-G on poissuljettava vaihtoehdoista kokonaan, sillä Metsäpellon asuinalue jää liian lähelle linjaa ja sen vaikutusalueella. Lisäksi kartoista puuttuu kokonaan F-G-linjan vaikutusalueelle jäävä Kolin riiden (Metsäpellontie 110) rakennus, joka on osa kulturellia luonnonmaisemaa. Voimalinja pilaisi tämän idyllin.</p>	<p>Mielipide merkitään tiedoksi. YVA-selostuksessa on arvioitu eri vaihtoehtojen vaikutukset. Kooste vaikutuksista vaihtoehdoittain on esitetty luvussa 22. Toteutettava johtoreitti valitaan myöhemmin arviointityön tulosten sekä perustellun päätelmän perusteella.</p>
<p>12 Yksityishenkilö:</p> <p>Tutkittavasta vaihtoehdosta VE5 pisteiden N - O - P välillä.</p> <p>Koska voimalinjojen elinikä on pitkä (useita vuosikymmeniä), niillä on ympäristöönsä pitkäaikaisia vaikutuksia. Täten on perusteltua, että eri alan toimijat tekevät yhteistyötä suunnittelussa. Hankevasaava ei osannut kysyttäessä kertoa 22.11.2023 yleisötilaisuudessa toimijoiden yhteistyöstä. Lunastusluvan myöntävä viranomaisen tulisi ohjata toimintaa tähän suuntaan, jotta maankäytön pilkkominen ja ympäristövaikutukset saadaan minimoitua.</p> <p>Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa sivulla 42 annetaan virheellistä tietoa. Tutkittavan vaihtoehdon EV5 välillä N-O Nivos verkot on juuri toteuttanut 110kV voimalinja hankkeen jo olemassa olevan vanhan Imatran voiman 110kV linjan viereen.</p>	<p>Tiedossa olevien hankkeiden ja suunnitelmien osalta tehdään yhteensovittamista.</p> <p>Selostuksessa poikkileikkaus on korjattu ja huomioitu molemmat nykyiset voimajohdot.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Tutkittavan vaihtoehdon EV5 välillä O-P on voimassa Soukkio-Sä-linkään osayleiskaava, jossa liito-oravan elinympäristö on osoitettu merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Merkintään liittyvässä määräyksessä viitataan luonnonsuojelulain 49.1 §:n mukaisesti, että alueen suunnittelussa ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä on huolehdittava siitä, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei hävitetä tai heikennetä.</p>	<p>Vaikutukset kaavoitukseen on esitetty luvussa 7 ja vaikutukset eläimistöön luvussa 16.</p>
<p>13 Yksityishenkilö:</p> <p>1) Kalalammin suoalue: VE1 sähkölinja kulkisi suojellun Kalalammin alueen päällä ja rikkoisi yhtenäisen suoalueen. Lisäksi linjan alle sijoittuu kiinteitä muinaisjäänöksiä (hiilimiilut).</p> <p>2) Luonnontilainen Järvelänsuo: VE1 kulkisi suoraan Järvelänsuon keskiosan yli. Järvelänsuon lähes luonnontilaisena säilynyt keskiosa on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi.</p> <p>3) Lentokentän alue: Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt Mäntsälän Hirvihaaraan suunnitellun lentopaikan ympäristölupahakemuksen 2022.</p>	<p>Kalalammin suo on huomioitu itäisellä alavaihtoehdolla.</p> <p>Vaikutukset Järvelänsuohon vähenee Kalalammin suon itäisellä alavaihtoehdolla. Vaikutukset luontoon on kuvattu luvuissa 14-17.</p> <p>Tämä on huomioitu arviointityössä.</p>
<p>14-17, 34 Yksityishenkilöt 5 samansisältöistä mielipidettä:</p> <p>Linja F-G olisi vakava riski kosteikkopuiston runsaalle linnustolle. Linja vaikuttaisi haitallisesti alueen luontoarvoihin sekä muodostaisi uhan alueella levähtäville ja pesiville linnuille. Ympäristöllä sijaitsee ainutlaatuinen yksityisen yrittäjän luonto- ja metsästysmatkailukohde. Haasteellinen nimenomaan sorsastuksessa, koska haukkoammunta suuntautuu ylöspäin. Yksityinen liiketoiminta rajoittuu.</p>	<p>Kyseisessä kohdassa tarkastellaan kahta vaihtoehtoa, joista toinen sijoittuu etäämmäksi kyseisessä olevasta alueesta.</p>
<p>18 Yksityishenkilö:</p> <p>Olen keskustellut ympäristö- / talousasiantuntijoiden kanssa hankkeesta. Parhaat vaihtoehdot uudelle linjalle ovat VE2 tai VE3.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>19 Yksityishenkilöt:</p> <p>Vaikuttaa merkittävästi kiinteistöön.</p> <p>Kiinteistön markkina-arvo laskee ja asumismukavuus pienenee. Lisäksi uusi linja-alue menisi harmaavesien imeytyskentän päälle. Sähkölinja tullaan toteuttamaan kiinteistöämme ennen ja jälkeen tolppamallilla, jossa uusi linja nostetaan vanhan linjan ”päälle”. Vaadimme tätä menettelyä myös meidän kiinteistöemme kohdalla.</p>	<p>Teknisiä vaihtoehtoja (yhteispylväs tai nykyisen rinnalle rakentaminen) on tarkasteltu Hausjärvellä kohdissa, jossa asuinrakennukset ovat nykyisen voimajohtoa välittömässä tuntumassa.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>20 Yksityishenkilöt:</p> <p>Tuhoaisi ja rikkoisi perinnemaisemaa kuin Kummelbergenin metsän rajusti enemmän kuin että linjaus kulkisi jo olemassa olevan linjan vieressä. Esitetty Natura-alueen ja luonnonsuojelualueen kierto tuhoaa maisema-arvoja moninkertaisesti.</p>	<p>Vaikutukset maisemaan huomioitu luvussa 10.4.3 Voimajohdon vaikutukset maisemassa</p>
<p>21 Yksityishenkilö:</p> <p>Maastokäytävä halkaisisi käytännössä koko tilan.</p> <p>Alueella on metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, havaintoja liito-oravasta sekä luonnontilainen puro. Asuinrakennusten läheisyyteen (alle 100 m) ja vanha pihasauna jää alle. Tulevaisuuden suunnitelmat rakentamisesta ovat vaarassa kariutua potentiaalisten rakennuspaikkojen muuttumisen vuoksi. Myös asumisviihtyvyyden linjan läheisyydessä kärsii samoin kuin luonnon monimuotoisuus, koska jouduttaisiin käsittelemään vanhoja metsiä sekä kahden puron varsia Ohkolanjokilaakson Natura-alueen läheisyydessä.</p>	<p>YVA-selostuksessa on tarkasteltu vaihtoehtoisia reittejä. Näiden keskeiset vaikutukset ja erot on esitetty luvussa 22. Selostuksessa on esitetty arvio vaikutuksista osa-alueittain.</p>
<p>22 Yksityishenkilö:</p> <p>Uusi sähkölinjaehdotus menee liian läheltä tonttia, jolla on voimassa oleva rakennuslupa. Etäisyys suunniteltuun asuinrakennukseen noin 20 metriä. Sähkölinjan toteutuessa asuinrakennusta ei voi rakentaa ja tontista tulisi arvoton terveydellisistä ja maisemallisista syistä.</p>	<p>Vaikutukset kiinteistöihin on arvioitu luvussa 8 ja 9.</p>
<p>23 Yksityishenkilö:</p> <p>Hyvinkään Myllykylässä suojelualue, jonka yhteydessä saksanmetsojen pesimäaluetta. (VE1)</p>	<p>Suojelualueet on huomioitu arvioinnissa (Luku 17).</p>
<p>24 Yksityishenkilö:</p> <p>VE1 sähkölinja kulkisi suojellun Kalalammin alueen päällä ja rikkoisi yhtenäisen metsänäkymän.</p> <p>Lisäksi linjan alle sijoittuu kiinteitä muinaisjäänöksiä (hiilimiilut).</p> <p>VE1 kulkisi suoraan Järvelänsuon keskiosan yli. Järvelänsuon lähes luonnontilaisena säilynyt keskiosa on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi.</p> <p>Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt Mäntsälän Hirvihaaraan suunnitellun lentopaikan ympäristölupahakemuksen 2022.</p>	<p>Kalalamminsuon on huomioitu itäisellä alavaihtoehdolla. Vaikutukset myös Järvelänsuon vähenevät Kalalamminsuon itäisellä alavaihtoehdolla. Vaikutukset muinaisjäänöksiin huomioitu luvussa 11.</p> <p>Tämä on huomioitu arviointityössä.</p>
<p>25 Yksityishenkilö:</p>	<p>Kalalamminsuon on huomioitu itäisellä alavaihtoehdolla. Vaikutukset myös Järvelänsuon</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Ohkolan yksi viidestä liito-oravan elinympäristöstä on linjavaihtoehdon VE1 välittömässä läheisyydessä ja on täysin mahdollista, että liito-oravat ovat lajille tyypillisesti levinneet VE1 alueelle sekä pohjois- että eteläpuolelta, koska puustoyhteys on olemassa ja liito-oravan liitomatka on pitkä.</p> <p>VE1 linjalla on neljä tärkeää suoaluetta.</p>	<p>vähenee Kalalamminsuon itäisellä alavaihtoehdolla. Luontokohteisiin kohdistuvat vaikutukset on esitetty luvuissa 14-16. Liito-oravaan kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu luvussa 16.</p>
<p>26 Yksityishenkilö:</p> <p>Itäisin linjaus pienentää ennestään edellisen sähkölinjan takia pienentyntä metsäpalstaamme ja linja myös siirtyä lähemmäs taloa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>27 Yksityishenkilö:</p> <p>Erityisesti linjausvaihtoehdossa G-E (Lamminmäki-Rajasuo) menetettäisiin merkittävä yhtenäisenä metsäalueena säilynyt kokonaisuus. .</p>	<p>Vaikutukset alueen ekologiaan verkostoihin ja laajoihin metsäalueisiin on arvioitu luvussa 14.</p>
<p>28 Yksityishenkilö:</p> <p>Linjaus B-E. Alueelta on havaintoja ilveksestä sekä lukuisista lintulajeista. Laajat yhtenäiset metsäalueen vaarassa kadota.</p>	<p>YVA-selostuksessa on arvioitu vaikutukset lintuihin ja eläimistöön (luvut 15-16). Vaikutuksia metsäalueisiin on tarkasteltu luvussa 14.</p>
<p>29 Yksityishenkilö:</p> <p>Maanomistajia lähestytty myöhään. Ollut suhteellisen lyhyt aika jättää huomautus aiheesta. Hanke kaataa pahimmillaan usean maanomistajan talouden ja tuhoaa metsiä ja piha-alueita. Peltoalueen lato jää alle. Metsänraivaus vie näkösuojan ja meluenteenä toimimisen. Vaikutuksia kulkuyhteyksiin. Menettää suunnitellun rakennuspaikan. Linjat asuintalojen läheisyydessä. Nykyisen linjan hyödyntäminen suotavaa. Pylvästyypin valinnalla voitaisiin vaikuttaa johtokäytävän leveyteen. Tuotu esiin suojelualue, jolla liito-oravahavaintoja.</p>	<p>YVA-ohjelma oli nähtävillä lakisääteisessä menettelyssä edellytetyn mukaisesti ja Fingrid tiedotti lähimaanomistajia myös kirjeitse.</p> <p>Lunastus- ja korvausasioita on käsitelty luvussa 3.2 sekä arvonalenmaa luvussa 8.2.2.</p>
<p>30 Yksityishenkilöt:</p> <p>Ohkolan arvokkaimman kulttuurimaiseman lävitse. Vaikuttaisi asuinrakennuksen pihapiiriin ja maisemaan. koskemattomaa metsäaluetta jouduttaisiin kaatamaan todella paljon. Motocrossrata. Radan meluvaikutus puuston kaatamisen takia.</p>	<p>Vaikutukset maisemaan on huomioitu luvussa 10.4.3 Voimajohtodon vaikutukset maisemassa, ja Ohkolan alueesta on esitetty havainnekuvat tekstissä ja maisema-analyysit liitekarttoina</p>
<p>31 Yksityishenkilö:</p> <p>Asuinrakennuksen etäisyydeksi jää 70 m ja piharakennuksen 45 m ja tontin rajalle 18 m suunnitellusta linjan keskikohdasta.</p>	<p>Vaikutuksia ihmisiin on käsitelty luvussa 9.2.1 ja maisemaan luvussa 10.4.3.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Maisemahaitta, mahdollinen terveysvaikutusriski linjan ollessa liian lähellä. Lisäksi tontin arvon aleneminen.</p>	<p>Lunastus- ja korvausasioita on käsitelty luvussa 3.2 sekä arvon alenemaa luvussa 8.2.2.</p>
<p>32 Yksityishenkilö:</p> <p>Osio 2, Reittivaihtoehto 2, karttojen poikkileikkausväli C-E.</p> <p>Mielipiteessä tuodaan esiin alueen monipuolista käyttöä metsästykseseen ja virkistyspalveluihin ml. järjestettyä toimintaa.</p> <p>Mielipiteessä tuodaan esiin Hyypiönkallion arvot (luonto, maisema) sekä kaksi kiinteistöä, joita ei ole osoitettu arviointiohjelmassa.</p> <p>Mielipiteessä tuodaan esiin, että alueelta on aikaisemmin tehty lukuisia selvityksiä liittyen louhostoiminnan aloittamiseen. Nämä selvitykset ovat luultavimmin saatavilla Hausjärven Ympäristölautakunnasta.</p>	<p>Vaikutuksia ihmisiin on käsitelty luvussa 9 ja maankäyttöön ml. elinkeinotoiminta luvussa 8.</p> <p>Hyypiönkallion geologisia arvoja on käsitelty luvussa 12.</p> <p>Lähtöaineistoina on käytetty kunnilta saatuja selvityksiä. Menettelyn yhteydessä on tehty kattavasti luontoselvityksiä.</p>
<p>33 Yksityishenkilöt:</p> <p>(VE1) kulkisi alle 150 metrin etäisyydellä kodistamme ja muuttaisi pysyvästi maisemallisesti arvokkaaksi tunnustetun Ohkolan alueen ilmettä. Ei esitetty maakuntakaavassa. Kiinteistön arvon alenemasta ja korvaamisesta. Vanhentunut karttapohja, ei myöskään ole asianmukaisesti huomioitu asutusta alle 300 metrin etäisyydellä mahdollisesta voimalinjasta. Huoli pitkäaikaisvaikutuksia ihmisten terveyteen. Linnustoa: laulujoutsen ja ruskosuohaukka. Tulisi tarkastella maakaapelointimahdollisuutta.</p>	<p>Vaikutukset maisemaan on huomioitu luvussa 10.4.3 Voimajohdon vaikutukset maisemassa, ja Ohkolan alueesta on esitetty havainnekuvat tekstissä ja maisema-analyysit liitekarttoina.</p> <p>Maakaapeloinnin soveltumattomuus osana kantaverkkoa on käsitelty selostuksen luvussa 4.2.1.</p>
<p>35 Yksityishenkilö:</p> <p>Linja F-G, joka kulkee Mäntsälän Ohkolassa Kirkkokallion kautta, tilan maiden läpi Sähkölinjat olisivat vakava uhka historialliselle alueelle, tilan harjoittamalle maatilamatkailulle, vesilintukosteikoille, kosteikkopuistolle ja sen tutkimustoiminnalle, metsästysoiminnalle, noutaja- ja koiravaljakkotoiminnalle.</p>	<p>Vaikutuksia maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön on käsitelty luvuissa 10.4 ja 10.5, vaikutuksia matkailuun ja virkistykseen luvussa 8.5.2, linnustoon luvussa 15.6, metsästyksen luvussa 8.5.2.</p>
<p>36 Yksityishenkilö:</p> <p>Vaikutukset metsästysharrastukseen.</p>	<p>Metsästystä on käsitelty YVA-selostuksen kappaleessa 8.5.2.</p>
<p>37 Yksityishenkilö:</p> <p>Uutta linjaa ei sijoiteta nykyisen 110 V linjan pohjoispuolelle. Tarjoitus on vapaaehtoisesti suojella jäljellä oleva metsäalue</p>	<p>YVA-selostuksessa on tarkasteltu useita vaihtoehtoja. Reitti</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>luonnon ja tulevien polvien iloksi. Jos sijoitus linjan viereen on välttämätöntä, toivon, että harkitsette sen sijoittamista nykyisen linjan eteläpuolelle, missä jo nyt on tuossa kohtaa metsä kaadettu.</p>	<p>valitaan arviointitulosten sekä yhteysviranomaisen perustellun päätelmän perusteella.</p>
<p>38 Yksityishenkilö:</p> <p>F-H linja kulkisi noin 30–50 metrin etäisyydellä omistamistani kiinteistöistä ja asuin rakennuksestani aiheuttaen kiinteistöjen arvonalenemaa.</p> <p>Myös asuminen näin lähellä voimalinjaa aiheuttaa pelkoa terveydellisistä haitoista.</p> <p>Alue on luokiteltu ja nimetty Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi peltomaisemaksi. Voimalinja tuhoaisi tämän.</p> <p>Yritykseni toimii kiinteistöissäni ja korkealle nousevat nosturit, kuormien purku ja lastaus tilanteissa aiheuttavat myös huolta. Vähiten haittaa luonnolle ja asutukselle tulisi, jos reitti kulkisi moottoritie-/junaratalinjaa Ohkolan ohitse ja Hirvihaarasta Hausjärveä kohti.</p>	<p>Lunastus- ja korvausasioita on käsitelty luvussa 3.2 sekä arvonalenemaa luvussa 8.2.2.</p> <p>Vaikutuksia ihmisiin on käsitelty luvussa 9.2.1.</p> <p>Vaikutuksia kulttuuriympäristöön on käsitelty luvussa 10.5.</p>
<p>39 Arviointikeskus Oy:</p> <p>YVA-selvitys on tehty virheellisesti, kun Kummelbergin peltoaluetta ja näiden kokonaisuutena muodostuvaa monimuotoisuutta ei ole huomioitu selvityksessä ollenkaan, vaan jätetty ilman perusteluita pois peltoalueet. Voimalinja aiheuttaisi merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin.</p> <p>Luonnonsuojelualueen kalliolla ei ole suojeltavia kohteita, voimajohtolinja voisi sijoittua sinne.</p> <p>Vesistöympäristöt tärkeitä lintujen pesimiseen sekä maa- suo ja kosteikkolinnuille ja petolinnuille ja muutto – ja levähdyslinnuston taukopaikkoina sekä metsäkanalintujen soidinalueina. Alueella on myös tavattu vieraita eläinlajeja kuten esim. lepakoita, sammakoita ja vesieläimiä, jotka ovat näyttäneet saukoilta.</p>	<p>Ohjelmassa ei ole esitetty arvioinnin tuloksia. Arvioinnin tulokset on esitetty selostuksessa. Vaikutukset suojelualueisiin ja Natura-alueisiin on esitetty luvussa 17.</p> <p>Luonnonsuojelualue on kokonaisuudessaan suojeltu.</p> <p>Vaikutukset linnustoon ja muuhun eläimistöön on esitetty luvuissa 15-16.</p>
<p>40 Metsänomistajat MTK:</p> <p>Uusi voimajohtolinja pirstoo aluetta ja aiheuttavat haittaa elinkeinonharjoittamiselle.</p> <p>Uudet maastokäytävät tulisi olla viimesijainen vaihtoehto. Maanomistajalle maksettavaan korvaukseen toivotaan muutosta.</p>	<p>Vaikutuksia maa- ja metsätalouteen on käsitelty luvussa 8.5.4.</p> <p>Lunastus- ja korvausasioita on käsitelty luvussa 3.2.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Käytetään teknisiä ratkaisuja, jotka eivät tarpeettomasti vaikeuta maa- ja metsätaloutta.</p> <p>Suoraa neuvottelua maanomistajien kanssa toivotaan.</p> <p>Soinilan-Kalliomäen välisistä vaihtoehtoista ylimääräinen kuulemistilaisuus.</p> <p>Soinilan-Vilonojan välillä Kummelbergenin Natura-alueen kiertoa sijoittaen voimajohto uuteen maastokäytävään pidetään kohtuuttomana.</p>	<p>Teknisiä ratkaisuja on esitetty luvussa 4.4.</p> <p>YVA-menettelyn yhteydessä järjestetään selostusvaiheessa kaksi yleisötalousta.</p>
<p>41 Yksityinen maanomistaja:</p> <p>Kirkkokallion alueella poikkileikkauksella F-G yksityinen lintukosteikko harrastusalueineen kärsii voimajohtorakentamisesta heikentää alueen käyttömahdollisuuksia ja luontoarvoja.</p>	<p>Saadun palautteen perusteella on tehty reittimuutos. Siirretty reittiä etäämmäksi kohteesta.</p>
<p>42 Yksityinen maanomistaja:</p> <p>Reittiosuus F-H Ohkolan kylän alueella. Fyysinen maisema muuttuu, kiinteistöille aiheutuu arvon menetystä ja vaikutuksia toimeentuloon. Kylmäojan ja Ohkolanjoen luontobiotooppeihin, linnustoon ja eläimistöön vaikutuksia. Kulttuuri- ja maisemaselvitys vuodelta 2007 huomioimatta. Voimajohtolinja ei ole välttämätön tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeen huomioimiseksi. Ehdotettu uutta reittivaihtoehtoa välillä Anttila-Soinila-Mäntsälä-Kalliomäki.</p>	<p>Vaikutukset maisemaan on arvioitu luvussa 10.4.3. Ohkolan alueesta on esitetty havainnekuvat sekä maisema-analyysit liitekarttoina.</p> <p>Vaikutuksia virtavesiin on käsitelty luvussa 13.6 ja luontokohteisiin luvussa 14.6.</p>
<p>43 Yksityishenkilö:</p> <p>Kurikonkallion-Urponkallion kallioalueelle Kurun ja Nyrlyn kylässä aiheutuu maisemallista haittaa ja haitallisia vaikutuksia luontoon ja virkistyskäyttöön. Havaintoja ilveksistä, metsoista ja kehrääjästä, alueella joutsen ja hanhiparvien levähdysaluetta. Jyrkännealueiden luonnonolosuhteet heikkenevät.</p>	<p>Vaikutuksia Nyrlyn luontokohteisiin on käsitelty luvussa 14.6.</p>
<p>44 Mäntsälän ampumaratayhdistys ry:</p> <p>Suunniteltu 400 kv-voimajohto välillä E-G sivuaa Hirvihaarassa sijaitsevaa ampumarataa. Lännen suuntaiset laajenemistarpeet esityt. Vaihtoehdossa esitys vaihtoehtoisesta reitistä.</p>	<p>Hirvihaaran ampumarata on huomioitu arvioinnin luvuissa 8.5.2 ja 9.6.3.</p>
<p>45 Yksityishenkilö:</p> <p>Mäntsälässä menee jo keskellä metsää nykyinen voimajohto linja, pellon poikki pienempi sähkö linja, kaasuputki keskellä peltoa, vesi/viemäri verkosto läpi peltojen. Jos vielä uusi linja tulisi joko rinnalla tai pellon poikki uuteen suuntaan kääntyen näyttää maisema jo todella ankealta.</p>	<p>Vaikutukset asumiseen ja viihtyvyyteen, maisemaan ja luontoon on arvioitu selostuksessa.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Uusi linja tulisi hyvin lähelle asuinrakennusta. Ikkunasta ulos katsoessa idyllinen maisema muuttuisi voimalinjaan ihan liian lähellä. Linjan teko aiheuttaisi rajut metsän raivaukset, jolloin moni metsän eläin ja lintu menettäisi kodin sekä ravinnon.</p>	
<p>46 Yksityishenkilö:</p> <p>Tiedotusta lähialueen asukkaille ei ole ollut riittävästi Hyökännummen alueella. Koskee vaihtoehtoa VE 1. Vaikutuksia asutukseen, tonttien ja kiinteistöjen arvoihin ei ole tehty.</p>	<p>Vaikutukset on arvioitu arviointiselostuksessa. YVA-menettelystä on tiedotettu lehdissä sekä tarkasteltavien voimajohtoreittien maanomistajille lähetetyillä Fingridin maanomistakirjeillä sekä ohjelma- että selostusvaiheessa.</p>
<p>47 Yksityishenkilö:</p> <p>Suunnittelun pohjana on käytetty Ohkolan alueella vanhentunutta karttapohjaa. Nykytilan tarkastelussa ei ole pystytty ottamaan asianmukaisesti huomioon asutusta alle 300 metrin etäisyydellä voimalinjasta.</p> <p>Aiheutuisi haitallisia vaikutuksia Ohkolan maisemallisesti arvokkaaseen peltoalueeseen ja RKY-alueeseen.</p> <p>Sijoittuminen uuteen maastokäytävään aiheuttaa pysyviä ja laajoja haittavaikutuksia luonnolle etenkin yhtenäisille metsäalueille. Reittivaihtoehdot 2B-5B sivuavat aluetta ja ovat maisemassa selkeästi näkyvillä muuttaen kokonaiskuvaa.</p> <p>Voimalinja tulisi aiheuttamaan haittoja niin maanomistajille, kiinteistöjen omistajille kuin alueen muille käyttäjille. VE1:n rakentaminen ja kunnossapito edellyttäisi myös paikallisen yksityistien käyttöä.</p> <p>Voimajohto aiheuttaa maisemahaittoja ja siihen liittyviä kiinteistöjen arvonalenemaa. Voimalinjan välittömässä läheisyydessä oleville aiheutuu myös meluhaittoja sekä koronapurkausten aiheuttamia haittoja. Voimajohtolinjan läheisyydestä aiheutuu psyykkistä immissiovaikutusta.</p> <p>Mielipiteen laatimiselle on ollut vain vähän aikaa.</p>	<p>Rakennustiedot perustuvat maanmittauslaitoksen ylläpitämään rakennustietoon. Lisäksi kunnista on pyydetty rakennusluvat. Selostusvaiheessa asutuksen sijoittuminen voimajohtoreittien läheisyydessä on tarkistettu.</p> <p>Vaikutukset maisemaan huomioitu luvussa 10.4.3. Ohkolan alueesta on laadittu havainnekuvat sekä maisema-analyytit.</p> <p>Voimajohtoon vaikutuksia on arvioitu osa-alueittain ja vaihtoehtoja on vertailtu keskenään luvussa 23.</p> <p>Nähtävilläoloaika oli lakisäteisen menettelyn edellyttämän mukaisesti 30 päivää.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>48 Yksityishenkilö:</p> <p>Etelä-Mäntsälässä aiheutuu ympäristö- ja maisemahaittaa. Peltoalueet toimivat lintujen levähdysalueena. Peltoalueita käytetään virkistyskäyttöön ja se häiriintyy. Kylätien käyttö raskaan liikenteen kulkureittinä rakennus- ja huoltotoimien aikaan ohjautuu yksityistielle. Terveyshaitat mahdollisia. Hankaloittaa tulevien tonttien myyntiä.</p>	<p>Mielipiteessä esitettyjä asioita on tarkasteltu vaikutusten arvioinnissa osa-alueittain.</p>
<p>49 Yksityinen maanomistaja:</p> <p>Anttilan tasavirta-aseman suunnittelualue ulottuu metsätilan ylite. Metsätilasta suurin osa on Metso-suojelualuetta.</p> <p>Vaadin että suunnittelualue rajataan tilani ulkopuolelle.</p>	<p>Voimajohtoreitin sijoittuminen sähköaseman läheisyydessä tarkentuu myöhemmin, ja tässä vaikutusten arvioinnissa voimajohtoon sijoittumista suunnittelualueelle on tarkasteltu suurimman haitan mukaan.</p>
<p>50 Yksityishenkilö:</p> <p>VE4 / B-E sekä VE5 / B-M suunnitelman mukaan voimajohto tulisi sijoittumaan 230 m, 173 m ja 194 m päähän asuinkiinteistöstä ja 163 metrin päähän suunnitelmaan merkitystä virkistysalueesta. Suunnitelmassa ei ollut lainkaan huomioitu kiinteistöllä toimintaa. Suunnittelualue on 72 metrin päässä asuinkiinteistön pihapiiristä. Voimalinjasuunnitelmat aiheuttavat suurta huolenaihetta maise- mavaikutusten, maatalous- ja palveluelinkeinoharjoittamisen vaikeutumiseen, kiinteistöjen arvoon sekä viihtyvyyteen, virkistysarvoon ja elinkeinotoimintaan. Koronameteliä sekä sen haittavaikutuksia verkkoyhteyksien toimivuuteen.</p> <p>Päijännetunnelin sijainti tulisi huomioida. VE4 / B-E tai VE5 / B-M reittivaihtoehdot haittaavat elinkeinoharjoittamista. Mikäli päädytään voimalinjan rakentamiseen kiinteistömme alueelle ja välittömään läheisyyteen, toivomme teidän ottavan suunnittelussa huomioon tolppien sijoittelun ja näin ollen minimoimaan ympäristöön syntyviä haittoja huomioiden kaikki lähellä olevat asuinkiinteistöt, metsät ja pellot.</p>	<p>Vaikutuksia on arvioitu osa-alueittain arviointiselostuksessa. Vaihtoehtoja on vertailtu luvussa 22.</p> <p>Päijännetunneli on huomioitu arvioinnissa. Tunnelin täsmällistä sijaintia ei voi esittää.</p> <p>Fingrid ottaa yhteyttä maanomistajiin pylväspaikkojen määrittämisen jälkeen. Maanomistaja voi esittää mielipiteensä pylväspai- kasta tai pyytää katselmusta.</p>
<p>51 Useita Ohkolan seudun yhdistyksiä sekä 94 kiinteistönomistajaa</p> <p>Vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti uuden kantaverkon rakentaminen tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan verkon välittömään läheisyyteen. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin linjaus tulee toteuttaa siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa olemassa olevalle</p>	<p>Mainitut seikat ovat olleet lähtökohta alustavalle reittisuunnittelulle. Lisäksi YVAssa tarkastellaan useita vaihtoehtoja.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>asutukselle ja ympäristölle. Erityistä huomiota hankkeessa tulee kiinnittää kulttuuriympäristön suojeluun</p> <p>Mielestämme kyseessä on maankäytön ohjaukseen ja suunnitteluhierarkiaan kuuluva vaativa suunnitteluprosessi, joka kuuluu SOVA-lain ohjaamaan SOVA-ohjelman prosessiin. Siirtyminen yhteismenettelyyn, jossa hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan kaavoituksen yhteydessä ja kaavan laatimisesta vastaava viranomainen on vastuussa yhdistetyn menettelyn läpiviemisestä.</p> <p>Kaikki esitetyt voimalinjojen reittivaihtoehdot rikkovat peruuttamattomasti ja räikeällä tavalla näitä rakennus- ja kulttuuriympäristöllisesti arvokkain arvioituja alueita ja maisemallisia näkymiä eri puolella Ohkolan kylää.</p> <p>Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1), Ohkolan alueelta on käytetty linjan suunnitteluun vanhentunutta karttapohjaa.</p> <p>Laaditun YVA-ohjelman arvioinnin kriteeristöä ja sen arviointikehikon osa-alueiden ja mittareiden välisiä painotuksia ei ole esitetty.</p> <p>Fingridin esityksessä ei ole mukana lainkaan sellaisia ratkaisuvaihtoehtoja, jotka ratkaisisivat esitetyn tarpeen ilman huomattavia ja pysyviä haittatekijöitä.</p> <p>Mielipiteessä on esitetty, että hanketta ei toteuteta lainmukaisesti eikä yhdenvertaisuus toteudu.</p> <p>Mielipiteessä on tuotu esiin laajalti hankkeen haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin.</p>	<p>Yhteysviranomaisen lausunnon mukaan yksittäinen kantaverkon voimajohtohanke ei ole SOVA-lain tarkoittama viranomaisen suunnitelma tai ohjelmat. Kantaverkon voimajohtohankkeen toteuttaminen ei myöskään edellytä yleis- tai asemakaavan laatimista.</p> <p>Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu luvussa 10.</p> <p>Karttapohja ei ole vanhentunut, vaan ajantasaisin saatavilla oleva. Rakennustiedot on päivitetty selostukseen ja kuntien ilmoittamat rakennusluvut on huomioitu.</p> <p>Arviointikehikko ja kriteerit on esitetty sekä ohjelmassa että selostuksessa.</p> <p>Sähkönsiirtoratkaisun tarve on perusteltu selostuksen luvussa 1. Selostuksessa on tarkasteltu viittä vaihtoehtoa.</p> <p>Hanke etenee lainsäädäntöön perustuen. Voimajohtohanke ei edellytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavoitusta. Kaavoitettuja ja kaavoittamattomia alueita kohdellaan yhdenvertaisesti reittisuunnittelussa.</p> <p>Vaikutukset osa-alueittain on esitetty selostuksessa. Luvussa 22 on kooste keskeisistä vaihtoehtokokonaisuuksien vaikutuksista</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
	sekä vaihtoehtojen vaikutusten vertailu.
<p>52 Ohkolan metsästysseura</p> <p>Metsokannan on todettu heikkenevän Ohkolassa jatkuvasti. VE1 halkaisee metsojen perinteisen soidinalueen eikä vaihtoehtoa tule toteuttaa. Kaikkien vaihtoehtojen osalta uusi voimajohto tulisi sijoittaa olemassa olevan sähkö- ja/tai liikenneväylästä läheisyyteen.</p>	Vaikutuksia linnustoon on arvioitu luvussa 15.
<p>53 Yksityishenkilöt:</p> <p>Toteutuessaan voimalinja menisi erittäin läheltä meidän omistamamme kiinteistöjä, mikä laskisi kiinteistöjemme viihtyvyyttä ja kiinteistöjen arvoa, sekä muuttaisi radikaalisti maisema kuvaamme kiinteistöillä. Pienin haitta asunnon omistajille olisi, jos voimalinja kiertäisi mustanmetsän luonnonsuojelualueen itäpuolelta.</p>	Selostuksessa on arvioitu viittä eri vaihtoehtoa.
<p>54 Yksityishenkilöt:</p> <p>Kiinteistö poikkileikkauksella B-E ja B-M lähi- ja kaukomaiseman muutos ja sen vaikutus kiinteistön arvoon. Kiinteistö jää voimajohtolinjan rakentuessa kahden suuren voimajohtolinjan väliin. Tämä aiheuttaa lähi- ja kaukomaisemamuutoksen, joka myös vaikuttaa kiinteistön arvoon. Huolena on myös koronamelu ja terveysvaikutukset sekä sähkölaitteiden ja verkkoyhteyksien toimivuus.</p>	Vaikutuksia maisemaan on arvioitu luvussa 10 ja vaikutuksia ihmisiin luvussa 9.2.1. Lunastus- ja korvausasioita on käsitelty luvussa 3.2.
<p>55 Yksityishenkilö:</p> <p>Ohkolassa jaksolle 2 sijoittuvan johtoreittivaihtoehdon (VE1) välittömässä läheisyydessä sijaitsee asuin- ja piharakennus. Asuinrakennusta ei ole otettu huomioon Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa 2023, eikä rakennusta ole merkitty ohjelmassa esitettyihin taulukoihin taikka karttakuviin.</p>	Rakennus on huomioitu, ja sen kohdalla on tehty reittimuutos.
<p>56 Yksityishenkilö:</p> <p>Mikäli ao. voimajohtohanke tulisi palstamme läpi, minun on vaikea nähdä mahdollista päätöstänne hyväksyttävänä. Pelkkä ajatus kahden leveän rinnakkaisen voimajohtorakennelman näkeminen metsää pirstovana herättää maallikossa ajatuksen huonosta ennakoinnista / suunnittelusta. Mikäli halutaan säästää metsää, elinkeinoa, luontoa ja panostaa hiilinieluun, näiden tavoitteiden pitäisi näkyä myös teoissa.</p>	Selostuksessa on arvioitu ja vertailtu viittä eri vaihtoehtoa. Vaihtoehtoissa on osuuksia, jossa voimajohto sijoittuu nykyisen rinnalle. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat uusia voimajohtoja nykyisten rinnalle.
<p>57 Yksityishenkilö:</p>	

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Haluan ilmaista huoleni asumismukavuuden ja luonnon monimuotoisuuden ja eläimistön osalta tällä tontilla, jonka läpi tuo yksi suunnitelmista menee.</p> <p>Voimajohto aiheuttaa kohtuuttoman äänihäiriön ja visuaalisen ilmeen muutoksen. Tontin osa missä on eniten metsää, mikä jäisi voimalinjahankkeen alle, on tärkeä lepo, ruokailu ja asuinpaikka monille eläimille, sen ollessa tällä hetkellä niin rauhallista aluetta sekä osa virkistätymismetsää. Voimalinjan alta kaatuvan metsän myötä luonnon ja eläimistön monimuotoisuus tontilla kärsisi masiivisesti. Olen ehdottomasti tätä suunnitelmaa vastaan.</p>	<p>Vaikutuksia huomioitu ihmiset ja terveys vaikutusten arviointiluvussa 9.</p> <p>Maisemavaikutuksia on arvioitu YVA-selostuksen luvussa 10.</p> <p>Vaikutuksia luontoon ja eläimistöön on arvioitu luvuissa 14–16.</p>
<p>58 Yksityishenkilö:</p> <p>Miksi VE5 vaihtoehtoa ei käytetä, koska siellä ei ole merkittäviä luontoarvoja ja valmiina oleva vanha linjavaihtoehto. Uusi 400 kV voimalinja on tähän vanhaan toteutettavissa pienemmillä muutoksilla eikä uutta puhdasta luotoa tarvitsisi turmella. VE1 kulkee merkittävien avosoiden yli, mitkä ovat merkittäviä muuttolintujen levähdyspaikkoja. Linjat tulisivat aiheuttamaan paljon muuttolintujen kuolemisia. Alueiden läpi muuttaa mm. rauhoitettuja hantia, mitkä käyttävät kyseisiä soita levähdyspaikkoinaan. Lettoavosoita, jotka ovat muodostuneet kuivatuista järvistä, on Etelä-Suomessa todella vähän ja on törkeää rikkoa uudella linjalla näiden arvokkaiden soiden luontoarvoja.</p> <p>VE1 sähkölinja kulkisi suojellun Kalalammin alueen päällä ja rikkoisi yhtenäisen metsänäkymän. Lisäksi linjan alle sijoittuu kiinteitä muinaisjäänöksiä (hiilimiilut). VE1 kulkisi suoraan Järvelänsuon keskiosan yli. Järvelänsuon lähes luonnontilaisena säilynyt keskiosa on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi.</p> <p>Pyytäisin huomioimaan, että lentokenttähanketta ei ole vahvistettu. Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt Mäntsälän Hirvihaaraan suunnitellun lentopaikan ympäristölupahakemuksen 2022. Näin ollen on todennäköistä, että hanke ei toteudu.</p>	<p>YVA-selostuksessa on tarkasteltu viittä vaihtoehtoa. Päätös valittavasta johtoreitistä tehdään arviointityön tulosten, selostuksesta saatujen lausuntojen sekä perustellun päätelmän perusteella myöhemmin.</p> <p>Vaikutuksia linnustoon on arvioitu luvussa 15.</p> <p>Kalalamminsuo ja Järvelänsuo huomioitu reitintarkistuksessa itäisellä alavaihtoehdolla. Vaikutukset muinaisjäänöksiin huomioitu luvussa 11.</p> <p>Mäntsälän Aero lentokenttähankkeen tilanne on huomioitu yhteisvaikutuksia käsittelevässä luvussa 19.</p>
<p>59 Yksityishenkilö:</p> <p>Oikea ja lyhin reitti linjalle on Puujaasta jo rakennetun linjan vierus. Vatinummen soiden ja lammen suoja alueelle lisääntyvää kuormitusta ei voi sallia luonto kohteena. Linjaa esitetty myös viheralueina, missä pitäisi huomioida kokonaisuuden elinkaari-vaikutukset, kuten metsien hakkuut, työkoneet ja ympäristön kuluminen linjojen rakentamisesta. Näihin suunnitelmiin ja ennallistamiseen tulee varautua, sekä korvauksiin maan omistajille.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>60 Sälinkään yhteismetsä:</p> <p>YVA-ohjelmassa mainituista reittivaihtoehdoista vaihtoehto V 4 koskee eniten aluetta. Linjaus välillä B-E kulkisi alueen poikki</p>	<p>YVA-selostuksessa on tarkasteltu viittä vaihtoehtoa.</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>kahdessa eri kohdassa ja pirstoisi pahasti yhtenäisiä hyväpohjaisia metsäalueita. Esitämme että suunnittelussa haettaisiin linjauksia jo olemassa olevien johtokäytäviä hyödyntäen tai muita vaihtoehtoja, jotka säästäisivät metsäalueet lisälinjoilta.</p>	<p>Vaikutukset metsiin ja metsien käyttöön on arvioitu selostuksessa. Vaihtoehtojen väliset, keskeiset erot on koottu selostuksen lukuun 23.</p>
<p>61 Yksityishenkilö:</p> <p>Pyydämme voimajohdon kulkureitin noudattamaan nykyistä voimajohtolinjausta.</p> <p>Taustaa: olen myynyt linjan siirron aiheuttaman metsäalueen elykeskukselle luonnonsuojelutarkoitukseen vapaaehtoisella kaupalla 2008. Mikäli tämä aiheuttaa suunnitellun mukaisen uuden johtokäytävän rakentamisen aiheutti tekemäni luonnonsuojelua edistävää toimenpide kokonaisarviona enemmän haittaa kuin hyötyä.</p>	<p>Nykyisen rinnalle sijoittuvaa reittiä Kummelbergenin kohdalla ei ole tarkasteltu Reittitarkistuskappaleessa kuvatun perusteella</p>
<p>62 Yksityishenkilö:</p> <p>Tämä lausunto koskee välin Kalliomäki-Soinila vaihtoehtojen 1 ja 2 osuuden B-C eteläosaa ja osuutta C-D eli Toukolan aluetta. Toukolan navetta on pisteen C luona ja pellot alkavat 1,5 km tästä pohjoiseen Isonpellontieltä ja jatkuvat etelään noin pisteeseen D asti. Toukolassa sekä peltoviljely että lypsykarja ovat luonnontuotannossa. Mikäli toteutettavaksi Kalliomäki-Soinilavälille valitaan joko vaihtoehto 1 tai vaihtoehto 2, tulee huolehtia siitä, että Toukolassa voidaan myös voimajohdon rakennusvaiheessa noudattaa MMM asetusta luonnontuotannosta. Tieto rakentamisen tarkemmasta aikataulusta on saatava tuotannosuunnitteluun viimeistään kaksi vuotta ennen rakentamisen aloittamista, jotta rehunurmien viljely ja laidunkierto voidaan toteuttaa karjan tarpeet huomioiden myös voimajohdon rakentamisen aikana.</p>	<p>Fingridin tavoitteena on valita jatkosuunnitteluun etenevä johtoreitti mahdollisimman pian sen jälkeen, kun perusteltu päätelmä on käytettävissä. Tämän arvioidaan tapahtuvan vuoden 2024 aikana. Tämänhetkisen aikataulun mukaan hanke etenee yleisuunnitteluun vuonna 2025 ja rakentamiseen vuonna 2028, mistä Fingridin tiedottaa maanomistaja.</p>
<p>62 Yksityishenkilö:</p> <p>Tämä lausunto koskee välin Kalliomäki-Soinila vaihtoehdon 2 osuuden Toukola-Rajasuo pohjoisinta noin 2,5 km pituista osuutta Kurun Toukolasta Nyryn Kurikkoon.</p> <p>Alueella on monimuotoista luonnonympäristöä, joka muuttuisi voimajohdon myötä. Voimajohto tulisi myös hallitsevaksi osaksi maisemaa.</p>	<p>Vaikutukset maisemaan on huomioitu luvussa 10.4.3 Voimajohdon vaikutukset maisemassa. Vaikutuksia luontokohteisiin on käsitelty luvussa 14.6.</p>
<p>63 Yksityishenkilö:</p> <p>Fingridin maanomistajantiedotteessa (marraskuu 2023) on mainittu, että <i>sähkön hinta pystytään säilyttämään yhtenäisenä koko Suomessa</i>. Miten Fingrid pystyy säilyttämään sähkön hinnan yhtenäisenä koko Suomessa?</p>	<p>Kyse on sähkön tukkuhinnasta. Fingridin tavoitteena on pitää kantaverkko vahvana ja sähkömarkkinamallit toimivina siten,</p>

Lausunnon antaja ja sisältö	Huomioiminen selostuksessa
<p>Hanke ei ole yleishyödyllinen, koska se on suunnattu vain pääkaupunkiseudun poistuvan voimalaitoskapasiteetin energian tarpeeseen.</p> <p>Yhteisvaikutus johtoreittien välisellä haittavaikutusalueella tulee luotettavasti selvittää.</p> <p>Metsän hiilensitomiskyky alueella menetetään ja siitä johtuvat laukennalliset arvot ja vastuut tulee selvittää hiilinielujen osalta.</p> <p>Jos haittavaikutusalueella on asuntoja, on niistä saatava täysi korvaus.</p> <p>Hanke on keskeytettävä, kunnes lunastuslaki on päivitetty.</p>	<p>että Suomi säilyy yhtenä sähkön hinta-alueena.</p> <p>Kyseessä on uusi kantaverkon voimajohtoyhteys, joka on hankkeena valtakunnallisesti merkittävä ja jolla on laajempi kuin maakunnallinen merkitys. Muutokset pääkaupunkiseudun sähkön- ja lämmöntuotannossa ovat yksi tekijä hankkeen tarpeellisuuden perusteluissa, jotka on kuvattu luvussa 1.1</p> <p>Hanke liittyy Fingridille kantaverkkoyhtiönä asetettujen lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen, hankkeen perusteluissa kuvattuna mukaisesti. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan osaltaan todennut, että sillä ei ole valtuuksia keskeyttää jo aloitettua arviointimenettelyä odottaen lunastuslainsäädännön uudistamista.</p> <p>Yhteisvaikutuksia on arvioitu luvussa 19.</p> <p>YVA-selostuksessa on esitetty ja arvioitu hankkeen vaikutuksia ilmastoon luvussa 6 ja lunastus- ja korvausmenettelyjä luvussa 3.2.</p> <p>YVA-selostus laaditaan voimassa olevat lait ja asetukset huomioiden.</p>

